

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Høring af udkast til Vejledning om takster for vand

Vejledning om fastsættelse af takster for
almene vandforsyningsanlæg

23. september 2013

Høring af udkast

Indhold

1. Indledning	4
2. Definitioner og begreber	5
2.1 Vandforsyning.....	5
3. Betaling for vand	7
3.1 Nødvendige udgifter	7
4. Betaling af anlæg og forbrug	9
4.1 Anlægs- og driftsbidrag m.v.	9
4.2 Anlægsbidrag til hovedanlæg	10
4.2.1 Særligt om investeringer i vandforsyninger omfattet af vandsektorloven	11
4.3 Stikledningsbidrag	11
4.4 Passagebidrag.....	11
4.5 Driftsbidrag	11
4.6 Differentiering og kategorier	12
5. Takstbladet	13
5.1 Gebyrer og renter	13
5.2 Skatter og afgifter.....	14
5.3 Moms.....	14
6. Godkendelse af takstbladet	15
6.1 Takstgodkendelse under overholdelse af prisloftet.....	16
6.2 Manglende godkendelse af takstbladet	17
6.3 Forsyning i flere kommuner	17
7. Klage m.v.	18
8. Eksempler på takstblade.....	19
Eksempel 1	19
Eksempel 2	21

Høringsudkast

1. Indledning

Denne vejledning er tænkt som hjælp til vandforsyningernes udarbejdelse af takstbladet og kommunalbestyrelsens godkendelse heraf. Det gælder både forsyninger, der er omfattet af vandsektorloven og forsyninger, der ikke er omfattet af vandsektorloven.

Almene vandforsyninger har pligt til at forsyne samtlige ejendomme inden for anlæggets naturlige forsyningsområde med vand på de vilkår, der er fastsat i vandforsyningens godkendte regulativ og mod betaling af godkendte takster. Prisen for vand skal fastsættes efter vandforsyningslovens »hvile-i-sig-selv princip«, således at vandforsyningsanlæggets indtægter over en årrække ikke overstiger dets udgifter, jf. vandforsyningslovens § 52 a.

Vandforsyningen skal fastsætte anlægs- og driftsbidrag én gang årligt. De fastsatte anlægs- og driftsbidrag skal godkendes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vandforsyningen er beliggende (hjemstedet). Vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorloven, skal fastsætte anlægs- og driftsbidrag på en sådan måde, at prisloftet overholdes.

Vejledningen indeholder en beskrivelse af de gældende regler for fastsættelse og godkendelse af takster for almene vandforsyningsanlæg (vandforsyninger). Endvidere gennemgås forhold omkring hvile-i-sig-selv princippet og overholdelse af prisloftet. Vejledningen omfatter dog ikke en nærmere beskrivelse af prisloftsreglerne. Der henvises i stedet til vejledning om prislofter på Forsyningssekretariatets hjemmeside. Endelig gennemgås vandforsyningernes takstfastsættelse og kommunalbestyrelsens godkendelse af taksterne.

Vejledningen afløser Miljøstyrelsens Vejledning nr. 1, 1986, Vandværkstakster.

2. Definitioner og begreber

2.1 Vandforsyning

I det følgende defineres en del af de begreber, der anvendes i vejledningen.

En del af definitionerne svarer til dem, som fremgår af Norm for almene vandforsyninger DS 442.

Almene vandforsyningsanlæg: Herved forstås anlæg som forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme, jf. vandforsyningslovens § 3, stk. 3. Som synonym anvendes ofte begrebet "almen vandforsyning".

Distributionsnet: Vandforsyningsnet fra udpumpningen fra vandforsyningsanlægget frem til skel.

Forsyningsledning: Ledning til transport af færdigbehandlet vand fra hovedledningen til de enkelte ejendommers stikledninger.

Hovedledning: Ledning til transport af færdigbehandlet vand fra vandbehandlingsanlæg, eventuelt via trykforøgeranlæg og beholderanlæg mv., til forsyningsledningerne.

Jordledning: Ledningen fra skel, der ligger i jorden på ejendommens grundstykke, og forbinder med installationerne i ejendommens bygninger. Jordledningen er en del af ejendommens vandinstallationer. Det skal i den forbindelse bemærkes, at vandforsyninger omfattet af vandsektorloven kun rent undtagelsesvis har mulighed for at udføre arbejder på privat grund, jf. [bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i anden virksomhed](#). Se også [vejledningen om tilknyttede aktiviteter](#).

Råvand: Ubehandlet vand, dvs. grundvand eller overfladevand.

Stikledning: Ledning, der går fra forsyningsledningen til ejendommens skel.

Vandbehandlingsanlæg: Anlæg, hvori råvandet underkastes behandling med henblik på dets anvendelse til drikkevand.

Vandforsyning: Dette begreb anvendes som betegnelse for en vandforsyningsvirksomhed, dvs. den juridiske enhed som ejendommen afregner sit vandforbrug med. Vandforsyning benyttes ofte som synonym for vandværk eller vandforsyningsanlæg.

Vandforsyningsanlæg: Dette består af vandindvindingsanlægget samt hoved-, forsynings- og stikledninger og eventuelle pumper på ledningerne. Et vandforsyningsanlæg kan bestå af flere vandindvindingsanlæg, der leverer vand til samme ledningsnet.

Vandindvindingsanlæg: Omfatter borer, brønde og andre anlæg til indtagning af vandet og endvidere vandbehandlingsanlæg og anlæg til udpumpning fra behandlingsanlæg, herunder eventuelle rentvandsbeholdere.

Vandinstallation: Omfatter installationer i bygninger og jord inden for grundgrænsen, dvs. at jordledningen er en del af vandinstallationen.

Vand til husholdningsbrug: Vand til husholdningsbrug omfatter alt vand i husholdningen dvs. til konsum og madlavning, personlig hygiejne, toiletskyl, tøjvask m.m.

Vandværk: Dette begreb anvendes som synonymt med både vandindvindingsanlæg og vandforsyningsvirksomheden, og er ofte anvendt i betegnelsen for den juridiske enhed hvor til ejendommen afregner.

HØRINGSUDKAST

3. Betaling for vand

Den økonomiske regulering af almene vandforsyninger er baseret på, at indtægter og udgifter til vandforsyningen skal balancere over en kortere årrække. Vandforsyninger omfattet af vandsektorloven er endvidere omfattet af prisloftreguleringen.

Vandforsyningsloven¹ fastsætter, hvilke udgifter der må indregnes i prisen for vand, der leveres fra et alment vandforsyningsanlæg. Vandforsyninger må ikke anvende midler til aktiviteter, der ligger uden for vandforsyningens ansvarsområde. Midlerne kan fx ikke anvendes til almindelige skattefinansierede aktiviteter. Der må heller ikke anvendes midler fra vandforsyningen til aktiviteter forbundet med spildevandsforsyningen og omvendt. Dette gælder selv om vand- og spildevandsforsyningen organisatorisk er samlet i ét selskab.

3.1 Nødvendige udgifter

Vandforsyningslovens § 52 a angiver de udgifter, et alment vandforsyningsanlæg kan afholde over vandprisen. Forsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, skal samtidig overholde prisloftet. Prisfastsættelsen omfatter også priser for salg af vand mellem almene vandforsyningsanlæg.

Udgifterne omfatter

1. nødvendige omkostninger til indvinding og distribution af vand,
2. lønninger og andre driftsomkostninger,
3. administration,
4. bidrag til dækning af udgifter til det forsyningssekretariat, der er oprettet i medfør af kapitel 4 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold,(176)
5. driftsmæssige afskrivninger,
6. forrentning af fremmedkapital,
7. underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningsystemerne,
8. henlæggelser til nyinvesteringer,
9. udgifter til rådgivning af vandforsyningens kunder om vandbesparelser, finansiering af vandbesparende foranstaltninger og deltagelse i vandværkssamarbejder og lign.,
10. udgifter til kortlægning, overvågning og beskyttelse af de vandressourcer, som anlægget indvinder fra eller i fremtiden kan forventes at indvinde fra, i det omfang en sådan supplerende overvågning og beskyttelse ud over den offentlige kortlægning, overvågning og beskyttelse er nødvendig eller hensigtsmæssig for vandforsyningsanlægget,
11. udgifter til dækning af en fastsat økonomisk godtgørelse, jf. § 64 c i lov om miljøbeskyttelse,
12. udgifter til dækning af afgifter, jf. § 3, stk. 2, i lov om afgift af ledningsført vand og § 35 i lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, og
13. bidrag til dækning af udgifter til opgaver, der falder ind under Vandsektorens Teknologiuudviklingsfond, jf. kapitel 7 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.

Hel eller delvis overdragelse af et alment vandforsyningsanlæg må ifølge vandforsyningslovens § 52 a, stk. 2, hverken direkte eller indirekte føre til højere priser for ydelser fra det pågældende anlæg,

¹ Lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010 af lov om vandforsyning m.v.

herunder som følge af indregning af forøgede udgifter til finansiering med fremmed kapital, driftsmæssige afskrivninger eller forrentning af indskudskapital.

Vandsektorloven

Prisloftsreglerne har betydning for vandprisen i vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1. Prisloftet er en indtægtsramme, der fastsættes for en vandforsyning. Indtægtsrammen er loft for vandselskabets samlede indtægter. Prisloftet fastsættes som en samlet kubikmeterpris for hver vandforsyning, men stiller i øvrigt ikke krav til opbygning af takstbladet.

Prisloftets kubikmeterpris er (normalt) ikke den samme som vandforsyningens kubikmeterpris i takstbladet. Vandforsyningens indtægter stammer primært fra dels anlægsbidrag, dels et fast og et variabelt driftsbidrag, mens prisloftets kubikmeterpris er et samlet prisloft.

Forsyningssekretariatet er myndighed for prisloftsfastsættelsen, og kommunalbestyrelsen skal ikke efterprøve prisloftet eller hvordan vandselskabet kan finansiere aktiviteterne efter prisloftsreglerne, fx om der kan gives tillæg til prisloftet.

4. Betaling af anlæg og forbrug

Et vandforsyningsanlæg består af vandindvindingsanlægget samt hoved-, forsynings- og stikledninger og eventuelle pumper på ledningerne. Et vandforsyningsanlæg kan bestå af flere vandindvindingsanlæg, der leverer vand til samme ledningsnet. Vandforsyningen fastsætter taksterne i et takstblad, der gælder for levering af vand i hele vandforsyningens område. Der kan i takstbladet differentieres ud fra saglige og objektive kriterier.

Den enkelte ejendom skal betale for levering af vand efter det målte forbrug i den enkelte ejendom², jf. bekendtgørelse om betaling for vand efter målt forbrug m.v. på ejendomsniveau. I betalingen kan indgå et fast bidrag. Det faste bidrag kan dog ikke erstatte afregning efter forbrug.

I udlejningsenheder eller andelsenheder i en ejendom kan der også betales efter målt forbrug opgjort for hver enhed. Beslutning om at overgå fra fælles til individuel afregning skal træffes efter de regler, der gælder for den pågældende ejendom, jf. bekendtgørelsen om individuel afregning efter målt vandforbrug³. Hvis betingelserne for individuel afregning er opfyldt, har vandforsyningen pligt til at foretage individuel afregning.

I ejendomme eller boligenheder, hvor der skal afregnes efter målt forbrug, kan dette ikke tilsidesættes ved at vandforsyningen fastsætter et skønsmæssigt forbrug uden mulighed for efterregulering. Se også [Forbrugerklagenævnets afgørelse Afregning af vandforbrug, 2000-325/7-85](#).

Der kan kun opkræves målerafgift for vandmålere, som vandforsyningen har opsat. Se også anlægsbidrag.

4.1 Anlægs- og driftsbidrag m.v.

Anlægsbidraget⁴ er et bidrag, der opkræves i forbindelse med tilslutning af nye ejendomme. Anlægsbidraget er normalt opdelt i bidrag til vandforsyningens hovedanlæg, et bidrag til forsyningsledning og et bidrag til stikledning. Opdelingen er ikke et krav efter loven, men af hensyn til gennemsigtighed i priserne anbefales det, at opdelingen fremgår af takstbladet.

Anlægsbidrag for forskellige ejendoms kategorier skal fremgå af takstbladet. Anlægsbidrag, som undtagelsesvis ikke fremgår af takstbladet, skal godkendes af kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde. Det kan fx være anlægsbidrag til atypiske anlæg, som ikke kan omfattes af en ejendoms kategori, eller til ejendomme der ikke har været forudset og derfor ikke har været relevante at fastsætte anlægsbidrag for i takstbladet.

Forhøjelse af vandforsyningens anlægsbidrag kan som udgangspunkt ikke begrunde, at der opkræves supplerende anlægsbidrag fra ejendomme, der tidligere har betalt anlægsbidrag.

² [Bekendtgørelse om betaling for vand efter målt forbrug m.v. på ejendomsniveau](#)

³ [Bekendtgørelse nr. 837 af 27. november 2012 om individuel afregning efter målt vandforbrug](#).

⁴ Det kaldes under tiden for tilslutningsbidrag, som i betalingsreglerne for spildevand, men i denne vejledning bruges udtrykket anlægsbidrag, jf. vandforsyningsloven

Der kan dog være grundlag for at opkræve supplerende anlægsbidrag i tilfælde, hvor en tilsluttet ejendom udvides eller ændrer anvendelse, så vandforbruget også øges i forhold til det skønnede vandforbrug, der udgjorde det oprindelige grundlag for at betale anlægsbidrag. Det medfører fx ikke nogen ændring i tidligere betalte anlægsbidrag, når fx lejlighederne i en ejendom ændres til andels- eller ejerlejligheder, eller at værelser på plejehjem ombygges til plejelejligheder.

Det kan endvidere blive aktuelt med supplerende eller nye anlægsbidrag i forbindelse med en fusion eller overtagelse, hvor den overtagende vandforsyning kræver fornyelse af forsyningsledningerne hos den overtagne forsyning.

Driftsbidraget betales for alt leveret vand, jf. det godkendte regulativ. Driftsbidraget er normalt sammensat af en fast afgift og en kubikmeterpris og opkræves fra både gamle og nye ejendomme.

Anlægs- og driftsbidraget fastsættes af vandforsyningen og godkendes af kommunalbestyrelsen én gang årligt, jf. vandforsyningslovens § 53, stk. 1.

4.2 Anlægsbidrag til hovedanlæg

En vandforsynings hovedanlæg består normalt af indvindingsanlæg (boringer og pumper til vandbehandlingsanlægget), råvandsledninger, vandbehandlingsanlæg, pumpeanlæg, herunder trykforøgeranlæg til særlige trykzoner i ledningsnettet, beholderanlæg (hydrofoer, rentvandsbeholdere, vandtårne) og hovedledninger til transport af færdigbehandlet vand til forsyningsnettet. I bidrag til hovedanlægget kan også indregnes betaling for vandmålere.

Anlægsbidrag betales når en ejendom tilsluttes til vandforsyningen. Anlægsbidraget kan fastsættes som ejendommens andel af værdien af vandforsyningsanlægget. Det foreslås, at værdien fastsættes mindst hvert 5. år, og indeksreguleres i de mellemliggende år.

Udvidelser eller renoveringer af hovedanlægget kan betales af alle vandværkets ejendomme. Det gælder både for arbejder, der har betydning for alle ejendomme, og arbejder til forsyning af nye ejendomme ved fx udvidelse af kapaciteten. Vandforsyninger kan forlange nyt anlægsbidrag af alle vandværkets ejendomme i forbindelse med væsentlig nyinvestering i vandforsyningsanlægget. Se afsnit 4.2.1 om investeringer i vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1,

Afgrænsningen mellem hovedanlæg og forsyningsledninger er ikke skarp, idet det navnlig i mindre forsyningsområder kan være svært at afgøre, hvor vandværkets hovedledninger hører op, og forsyningsledningerne ud til ejendommene begynder. I større forsyningsområder vil det overordnede net af hovedforsyningsledninger klart høre til hovedanlægget. Der er ikke noget krav om at skelne mellem anlægsbidrag til hovedanlæg og forsyningsledninger. Vandforsyningen kan derfor vælge at samle forsyningsledningsbidrag og bidrag til hovedanlæg til ét anlægsbidrag.

Ved større samlede anlægsudgifter tænkes dels på udgifter til nye hovedanlæg og til udvidelser eller nyanskaffelser til brug for bestående hovedanlæg, og dels på reparationsudgifter af en størrelse, der falder uden for rammerne for de sædvanlige årlige reparationer, fx udskiftning af boringer.

Formålet med opkrævning af anlægsbidrag til hovedanlægget er at skaffe midler til anlægsudgifter. Vandforsyningsloven bygger på hvile-i-sig-selv princippet, der giver en - begrænset - mulighed for at opkræve og hensætte beløb over en kortere årrække til kommende investeringer i anlægget. Vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorloven, skal dog være opmærksomme på, at der ikke kan hensættes opsparede beløb til investeringer fra det ene år til det andet. Der er endvidere mulighed for at finansiere anlægsudgifterne ved at optage lån. Se også **afsnit 4.2.1** om vandforsyninger omfattet af vandsektorloven.

Det kan overvejes i hvor høj grad nye ejendomme skal betale anlægsbidrag til anlæg, der er betalt af forsyningsrådets ejendomme. På den ene side kan det forekomme rimeligt, at nyttilsluttede ejendomme betaler en del af det eksisterende anlæg. På den anden side kan høje anlægsbidrag gøre det vanskeligt, at få nye grundejere i forsyningsområdet (med egen boring) til at tilslutte sig.

Hvis en vandforsyning har fastsat så høje anlægsbidrag til hovedanlægget, at de sammensparede beløb ikke kan forventes udnyttet ud fra de foreliggende investeringsplaner, kan kommunalbestyrelsen undlade at godkende takstbladet. Vandforsyningen må i så fald udarbejde et nyt takstblad, der sikrer afskrivning af overflødig formue. Se afsnit 6 om godkendelse af takstbladet.

4.2.1 Særligt om investeringer i vandforsyninger omfattet af vandsektorloven

Vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens prisloftregulering, bør være opmærksom på, at høje anlægsbidrag kan betyde, at der i enkelte år kan være store indtægter fra fx nye udstykninger, som kan gøre det vanskeligt at overholde prisloftet.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at en kommune efter vandsektorlovens § 16 kan meddele garanti for lån, der optages af et vandselskab til finansiering af selskabets investeringsudgifter ved indvinding og distribution af brugsvand. Lånegaranti afhænger ikke af ejerforholdene.

4.3 Stikledningsbidrag

Stikledningen går fra forsyningsledningen til grænsen af grunden på den ejendom, der skal forsynes. Stikledningen omfatter også en eventuel stophane på ledningen.

Stikledningen anlægges af og tilhører vandforsyningen. Udgiften betales af grundejeren ved tilslutning i henhold til takstbladet. Taksten afspejler de gennemsnitlige omkostninger til stikledninger for ejendomme i forsyningsområdet eller evt. i det pågældende delområde.

Ledningen fra grundens grænse til bebyggelsen på ejendommen, dvs. jordledningen, skal etableres af grundejeren for egen regning.

4.4 Passagebidrag

Grundejere kan pålægges at betale et passagebidrag, når ejeren ikke ønsker at tilslutte ejendommen til forsyningsledningen, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1281 af 15. december 2011 om pålæg af bidrag efter vandforsyningslovens § 53, stk. 3. Pålægget om at betale passagebidrag skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Passagebidrag omfatter bidrag til etablering af forsyningsledningen, og kan også omfatte stikledning og stophane frem til ejendommens skel. Passagebidraget kan ikke omfatte bidrag til vandforsyningens hovedanlæg.

Passagebidrag er ikke et tilslutningsbidrag, da ejendommen ikke bliver tilsluttet. Når der er betalt passagebidrag for en ejendom, og denne senere tilsluttes til det almene vandforsyningsanlæg, skal der ikke betales anlægsbidrag til de dele af vandforsyningsanlægget, som der er betalt for med passagebidraget.

Passagebidrag fremgår normalt ikke af takstbladet, men fastsættes individuelt.

4.5 Driftsbidrag

Driftsbidraget omfatter et bidrag pr. kubikmeter vand og eventuelt tillige et fast årligt bidrag.

Driftsbidraget kan forlanges betalt fra den dag, hvor vandforsyningen har påbegyndt leveringen af vand til ejendommen. Bidragene skal fremgå af vandforsyningens takstblad.

I driftsbidraget indregnes alle vandforsyningsens nødvendige udgifter til driften, som er omtalt i vandforsyningslovens § 52 a, og som ikke dækkes af anlægsbidrag, forsyningsledningsbidrag, stikledningsbidrag eller andre særlige bidrag eller betalinger.

Se også afsnit 5.1. om gebyrer for særlige administrative ydelser.

Driftsbidraget er normalt sammensat af en fast afgift og en kubikmeterpris. En fast afgift kan dække de faste udgifter til administration, vedligeholdelse m.v., der ikke varierer ret meget efter det faktiske forbrug.

Som udgangspunkt bør det faste driftsbidrag og m³-prisen være ens for alle. Såfremt der vælges en differentiering, bør den ske på grundlag af ejendommenes vandforbrug, da et af formålene med forbrugsmåling og betaling efter målt forbrug har været, at størrelsen af regningen skulle følge størrelsen af den leverede vandmængde, og derved give et økonomisk incitament til at spare på vandet.

Det er muligt at forlange a conto betaling for driftsbidrag.

4.6 Differentiering og kategorier

Vandforsyningslovens hvile-i-sig-selv princip gælder for den samlede vandforsyning, og ikke for den enkelte ejendom. Der er langvarig praksis for, at der fastsættes ensartede driftsbidrag og anlægsbidrag inden for vandforsyningsens forsyningsområde eller inden for kategorier i forsyningsområdet.

Vandforsyningen kan foretage en skønmæssig vurdering af, hvordan man vil fastsætte de nødvendige driftsbidrag og anlægsbidrag. Fastsættelsen skal ske i overensstemmelse med princippet om, at ejendomme af samme type skal behandles ensartet samt, at ejendomme, der ikke er af samme type, kan behandles forskelligt. Differentiering af anlægsbidrag og driftsbidrag i forskellige kategorier skal endvidere foretages på baggrund af objektive og saglige hensyn. Hvis vandforsyningen således ønsker at foretage en differentiering af den faste eller variable del af driftsbidraget, må vandforsyningen sikre, at der er en rimelig byrdefordeling mellem forsyningsens forskellige kategorier af ejendomme.

Af vandforsyningslovens indledende bestemmelser i §§ 1 a og 2, kan der udledes, at det vil være sagligt at varetage følgende hensyn i takstfastsættelsen: Omkostningsdækning, prissætning med tilskyndelsesvirkning (fx tilskyndelse til tilslutning frem for privat indvinding samt tilskyndelse til vandbesparelse), at de forskellige sektorer yder et passende bidrag (en rimelig byrdefordeling), sikring af tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende forsyning samt sikring af god økonomi og forsyningsikkerhed for vandforsyningsens forbrugere.

Dækning af omkostningerne til at forsyne de pågældende kategorier af ejendomme må således anses som et sagligt hensyn. Omkostningerne kan fx variere efter beliggenhed og vandforbrugets fordeling, idet omkostningerne til anlæg af forsyningsledninger (hvis anlægsudgifterne ikke fuldt ud dækkes af anlægsbidrag) samt omkostningerne til levering af vand til forskellige kategorier af ejendomme kan variere.

Ved fastlæggelse af differentierede anlægs- og driftsbidrag for forskellige kategorier af ejendommene må vandforsyningen sikre, at differentieringen kan begrundes sagligt i de skønnede gennemsnitlige omkostninger, der er forbundet med forsyningen. Fx vandforbruget, anlægsomkostningerne eller administrationsomkostningerne for de pågældende ejendomme inden for de pågældende ejendoms-kategorier. Der må ikke over taksterne ydes direkte eller indirekte støtte til formål uden for vandforsyningsloven, der normalt finansieres over skatten.

5. Takstbladet

Takstbladet skal bygge på vandforsyningsens godkendte regulativ for at undgå tvivl om, hvad taksterne og gebyrerne dækker, og på hvilket grundlag og i hvilke situationer de opkræves.

I vandforsyningsens regulativ skal det være fastsat, hvad anlægsbidrag, forsyningsledningsbidrag, stikledningsbidrag, og driftsbidrag dækker, og i hvilke situationer bidragene skal betales.

Regulativet henviser til takstbladet, hvor de gældende anlægsbidrag og driftsbidrag er fastsat for det pågældende år.

I takstbladet anføres anlægsbidrag og driftsbidrag hver for sig. Størrelsen af anlægsbidrag opdelt på forsyningsledningsbidrag samt stikledningsbidrag⁵ skal fremgå af takstbladet. Bidragene kan eventuelt slås sammen, hvis det er hensigtsmæssigt, og i overensstemmelse med regulativet.

Driftsudgifterne opdeles yderligere i et eventuelt fast driftsbidrag, eventuelt variabelt driftsbidrag samt kubikmeterpris.

Så vidt det er muligt bør alle kategorier ejendomme inden for forsyningsområdet fremgå af takstbladet. Eventuel differentiering af anlægs- og driftsbidrag skal fremgå af takstbladet.

Eventuelle fordelingsnøgler og situationer, hvor anlægsbidragene, stikledningsbidrag m.v. skal forhandles, skal fremgå af takstbladet.

Skatter og afgifter samt vandforsyningsens eventuelle gebyrer opføres særskilt i takstbladet, men skal ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

5.1 Gebyrer og renter

Størrelsen af gebyr, rykkergebyr, inkassogebyr, morarenter m.v. fremgår af takstbladet, mens det i vandforsyningsens regulativ er fastsat, i hvilke situationer vandforsyningen er berettiget til at opkræve disse. Størrelsen af gebyrerne fastsættes i takstbladet, mens morarenter fastsættes af Justitsministeren og fremgår af Nationalbankens hjemmeside.

Ifølge renteloven kan der opkræves et gebyr for fremsendelse af rykkerskrivelser for manglende betaling af et skyldigt beløb. Rykkergebyret kan ifølge renteloven ikke overstige 100 kr.

Visse gebyrer kan have karakter af særlige driftsbidrag, som fx vandforsyningsens aflæsning af målere, flyttegebyr, genåbning, dvs. betaling for ydelser, som ikke alle modtager.

Hverken renteloven eller gebyrloven⁶ kan bruges som hjemmel til at opkræve rykkergebyr for ikke-rettidig oplysning om vandforbruget. Vandforsyningen må derfor kun opkræve et gebyr, der svarer til de faktiske omkostninger, som vandforsyningen har til ekstra administration eller andre ydelser, som ikke dækkes over det normale driftsbidrag.

Gebyrernes størrelse skal ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

⁵ Opdelingen kan eventuelt udelades, se afsnit 4.1.

⁶ Gebyrlovens hjemmel var relevant for den kommunale forsyningsvirksomhed, men er ikke relevant for de nu selskabsudskilte vandselskaber – uanset ejerskab.

5.2 Skatter og afgifter

Skatter og afgifter skal ikke godkendes af kommunalbestyrelsen. Flere vandforsyninger oplyser i deres opkrævninger, hvor stor en del af vandprisen, der udgøres af skatter og afgifter. Det kan af hensyn til gennemsigtigheden af priserne anbefales, at de særlige skatter og afgifter af vand, der er kendte på godkendelsestidspunktet, oplyses i takstbladet, fx afgift af ledningsført vand.

5.3 Moms

Efter momsloven opkræves moms af ydelser og varer. Anlægsbidrag og driftsbidrag er derfor momspligtige.

Nogle gebyrer er momspligtige, mens andre ikke er det, jf. momsloven. Naturstyrelsen er ikke myndighed for momsloven, men henviser til, at Skatteministeriets har udtalt sig om 6 forskellige gebyrer i udtalelse nr. 9353 af 2. juli 2004 (Retsinformation.dk):

1. Rykkerskrivelser
2. Inkassomeddelelser
3. Personligt fremmøde hos debitor ved forsyningsvirksomhedens egen opkræver (inkassobesøg)
4. Lukkebesøg, hvor forsyningsvirksomheden igen søger beløbet inddrevet.
5. Åbnebesøg, hvor forsyningsvirksomheden igen åbner
6. Indgåelse af betalingsaftaler i forlængelse af den misligholdte fordring.

Det fremgår af udtalelsen, at punkt 1-4 falder uden for momslovens anvendelsesområde, at punkt 5 er momspligtigt, mens punkt 6 er omfattet af momsloven, men er momsfrit efter lovens § 13, stk. 1, nr. 11.

6. Godkendelse af takstbladet

Vandforsyningsbestyrelsen har ansvaret for at fastsætte taksterne, så de overholder vandforsyningslovens § 52 a og § 53, og at indsende takstbladet til kommunalbestyrelsens godkendelse, bilagt regnskaber og budgetter, der er nødvendige for, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om taksterne er fastsat inden for vandforsyningslovens rammer. Desuden vedlægges vandforsyningsbestyrelsens godkendte regulativ, så kommunalbestyrelsen kan vurdere, om takstbladet udmønter regulativet.

Kommunalbestyrelsen godkender én gang årligt anlægs- og driftsbidrag for de almene vandforsyningsanlæg, der er beliggende i kommunen, jf. vandforsyningslovens § 53, stk. 1. Et godkendt takstblad gælder dog indtil, der er godkendt et nyt takstblad.

Vandforsyningen udarbejder takstbladet og indsender en indstilling om fastsættelse af anlægs- og driftsbidrag til kommunalbestyrelsen. Indstillingen skal ledsages af de nødvendige oplysninger til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af, om taksterne er fastsat i overensstemmelse med vandforsyningsloven.

De nødvendige oplysninger omfatter følgende:

- beregningsgrundlag for taksterne
- regnskab i overensstemmelse med årsregnskabsloven, dvs. opdelt i særskilte drifts- og anlægsregnskaber,
- budget for det kommende år med særskilte drifts- og anlægsbudgetter
- en flerårig investeringsplan, der angiver eventuelle udvidelser af vandværkets anlæg og hvilke andre større anlægsarbejder, der forventes i den kommende årrække, og hvornår de forventes
- en redegørelse for eventuelle opsparede midlers anvendelse over en årrække (ikke aktuelt for vandforsyninger, som er omfattet af vandsektorloven)
- begrundelse for uændret eller ændret takst
- det udmeldte prisloft for vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorloven)

Det er oplysninger, som i vidt omfang er de samme, som vandforsyningen selv har brug for, for at kunne udarbejde et takstblad og for at kunne opfylde årsregnskabslovens krav.

Ved godkendelsen skal kommunalbestyrelsen påse, at vandforsyningsbestyrelsens samlede indtægter fra takster og evt. andre kilder (fx renteindtægter, lejeindtægter, forpagtningsafgifter, erstatninger, salg af aktiver, m.v.) svarer til vandforsyningsbestyrelsens lovlige udgifter, jf. vandforsyningslovens § 52 a. Vandforsyningerne må efter vandforsyningslovens § 52 a (hvile-i-sig-selv princippet) ikke opkræve mere eller mindre over taksterne, end nødvendigt til vandforsyningsbestyrelsens drift og anlæg over en kortere årrække, eller budgetter med udgifter til formål, der ikke er omfattet af vandforsyningsloven.

Kommunalbestyrelsen påser endvidere, at forskellen i vandforsyningsbestyrelsens takster for forskellige kategorier af ejendomme er sagligt begrundet, og at der ikke sker ulovlig forskelsbehandling ved fastsættelse af anlægsbidrag og driftsbidrag. Kommunalbestyrelsen kan ikke i godkendelsen af takster delegerede afgørelsen om størrelsen af anlægsbidrag for ejendomme, der undtagelsesvis ikke er omfattet af takstbladet, til vandforsyningen.

For almene vandforsyninger, der ikke er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse, om forhøjelse af visse former for bidrag, hvis forhøjelsen er nødvendig, fordi kommunalbestyrelsen har nægtet at godkende forhøjelsen af andre former for bidrag, jf. vandforsyningslovens § 53, stk. 1, sidste punktum. Hvis kommunalbestyrelsen har ydet støtte til en vandforsyning eller til sammenlægning af vandforsyninger, jf. § 53 a, kan kommunalbestyrelsen forlange, at takstsystemet og regnskabet tilrettelægges på en nærmere angivet måde.

Kommunalbestyrelsen har herudover ikke hjemmel til at ændre eller fastsætte de takster, der er fastsat af vandforsyningen. Hvis kommunalbestyrelsen ikke vil godkende taksterne skal der træffes afgørelse herom, jf. forvaltningsloven.

Hvis kommunalbestyrelsen afviser at godkende taksterne, må vandforsyningen fremsende et nyt takstblad til godkendelse.

For vandforsyninger, der deltager i et samarbejde efter § 52 b eller § 48, skal kommunalbestyrelserne godkende taksterne i forening, jf. vandforsyningslovens § 53, stk. 2. Kommunerne skal lægge det enkelte anlægs bidrag til et lovligt etableret samarbejde til grund, men de skal vurdere, om udgifterne er lovlige og af en rimelig størrelse.

6.1 Takstgodkendelse under overholdelse af prisloftet

Taksterne for en vandforsyning, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, skal endvidere samlet set overholde det prisloft, der fastsættes af Forsyningssekretariatet. Kommunalbestyrelsen skal derfor ved godkendelsen af takstbladet påse, at vandforsyningens anlægs- og driftsbidrag er fastsat sådan, at det må forventes, at taksterne og øvrige forventede indtægter overholder det samlede prisloft.

Prisloftet fastsættes af Forsyningssekretariatet som en samlet indtægtsramme for selskabets indtægter. Forsyningssekretariatet har myndighedskompetencen vedrørende prisloftet, og kommunalbestyrelsen skal derfor ikke foretage en nærmere vurdering af prisloftet i forbindelse med godkendelse af takstbladet, bortset fra en vurdering af om prisloftet samlet set kan overholdes med vandforsyningens forslag til anlægs- og driftsbidrag og eventuelle andre forventede indtægter.

Kommunalbestyrelsen kan ifølge vandforsyningslovens § 53, stk. 1, ikke ændre bidrag for vandforsyninger, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1. En ændring ville give risiko for overskridelse af prisloftet, som vandforsyningen er forpligtet til at overholde samlet set. Men kommunalbestyrelsen kan undlade at godkende anlægs- og driftsbidragene. Vandforsyningen må i så fald fremlægge et nyt takstblad til godkendelse.

Kommunalbestyrelsen kan, jf. ovenfor, forlange, at vandforsyningen fremlægger dokumentation i form af et budget eller lignende for, hvordan taksterne samlet set forventes at ligge inden for prisloftet for det pågældende år. Det er ikke muligt at angive vandmængder og tilslutninger præcist, og kommunalbestyrelsen må derfor foretage vurderingen på grundlag af de forudsætninger, der foreligger på godkendestidspunktet, herunder de budgetter og investeringsplaner, som vandforsyningen har fremlagt.

Forsyningssekretariatet foretager den efterfølgende kontrol af om prisloftet er overholdt i et givent år. Forsyningssekretariatet sikrer, at eventuel over- eller underdækning i forhold til prisloftet modregnes i et kommende prisloftsår. Vandforsyningen har ansvar for at indsende de nødvendige oplysninger om de faktiske indtægter i prisloftsåret til Forsyningssekretariatet.

6.2 Manglende godkendelse af takstbladet

Taksternes gyldighed er blandt andet betinget af, at kommunalbestyrelsen har godkendt takstbladet. I situationer, hvor det ikke har været muligt at få godkendt takstbladet i tide, kan der ikke opkræves godkendte ”endelige” takster. I den situation kan vandforsyningen, hvis det er økonomisk muligt, udskyde opkrævningen indtil taksterne er godkendt af kommunalbestyrelsen eller opkræve et a conto beløb med udgangspunkt i de tidligere godkendte takster, og efterfølgende foretage en efterregulering. Det skal fremgå af opkrævningen, at der er tale om et a conto beløb, der efterreguleres senest samme år. A conto beløbet kan ikke fastsættes højere end de forventede takster.

For at gøre det tydeligt for forbrugerne, at opkrævning sker på grundlag af godkendte takster, bør godkendelsen fremgå ved kommunalbestyrelsens påtegning på selve takstbladet, som herefter offentliggøres på vandforsyningens hjemmeside.

6.3 Forsyning i flere kommuner

En vandforsyning, der forsyner på tværs af kommunegrænsen, skal forelægge taksterne til godkendelse i den kommune, hvor vandforsyningen er beliggende, jf. § 53, stk. 1, 2, punktum (hjemstedskommunen). Da godkendelsen er en sag, der vedrører vandforsyningsforholdene i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen efter vandforsyningslovens § 4 forhandle med den eller de kommuner, som sagen vedrører. Den kommune, hvor vandforsyningen er beliggende, forventes at tage initiativ til at inddrage de øvrige kommuner, som takstgodkendelsen vedrører. Det kan ske i form af høring af udkast til afgørelse.

7. Klage m.v.

Taksterne kan ikke påklages administrativt, jf. vandforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 4.

Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. styrelseslovens⁷ § 48, stk. 1. Statsforvaltningen har behandlet en række sager om kommunalbestyrelsens godkendelse af vandforsynings takstblade, herunder sager om, hvorvidt kommunalbestyrelsen havde påset, at anlægs- og driftsbidrag var fastsat på baggrund af saglige kriterier. Statsforvaltningen kan afgive en udtalelse.

Forbrugerklagenævnet kan behandle klager fra forbrugere. Det kan fx være om, hvorvidt et vandværks prisberegning m.v. er i strid med almindelige retsregler, om forældelse af fordringer, konsekvensen af fejl på en vandmåler, fortolkning af takstblad og krav på efterregulering af betaling. Nævnet kan ikke behandle klager over vandforsynings takster.

Forbrugerombudsmanden tilsyn med, at erhvervsdrivende overholder reglerne for markedsføring og anden forbrugerbeskyttende lovgivning, fx urimelige betingelser i aftalen, for høje renter, gebyrer, diskrimination, dårlig rådgivning i forhold til finansielle produkter mv.

Vandforsyningerne kan ifølge vandforsyningslovens § 84, stk. 3, pålægges strafansvar efter straffelovens kapitel 5.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1440 af 1. november 2010 om kommunernes styrelse med senere ændringer.

8. Eksempler på takstblade

I dette kapitel vises to eksempler på, hvordan et takstblad kan opbygges. Takstbladet kan specificeres yderligere, fx hvis der i forsyningsområdet er mange erhvervsvirksomheder eller boligforeninger. Det er endvidere muligt at opdele takstbladet i flere (fx til boligkunder, erhvervs-kunder, landbrug), hvis det kan gøre takstbladet mere overskueligt for kunderne. Uanset, hvordan takstbladet opbygges, er det vigtigt, at det er i overensstemmelse med det gældende regulativ.

Eksempel på opbygning af takstblad med differentieret hovedanlægsbidrag i forhold til forbrugets størrelse, og differentieret forsyningsledningsbidrag i forhold til beliggenhed.

Eksempel 1

VANDBY VANDVÆRK⁸

Vandværkets kontaktadresse

Takstblad 20xx i henhold til regulativet

Driftsbidrag		Excl. moms	Incl. moms
Fast årlig afgift pr. ejendom/bolig	kr.		
Målerafgift – årlig pr. vandmåler	kr.		
Vandafgift pr. m ³ .	kr.		
Statsafgift af ledningsført vand pr. m ³ (Vandskat)	kr.		

Anlægsbidrag (tilslutningsafgift)		Excl. moms	Incl. moms
Hovedanlægsbidrag: pr. parcelhus, sommerhus, lejlighed, andelsbolig	kr.		
Øvrige forbrugere 0 – 500 m ³ /år	kr.		
501 – 2.000 m ³ /år (2 x bidrag)	kr.		

⁸ Eksempel på opbygning af takstblad fra FVD's vejledning om takstfastsættelse

2.001 – 5.000 m ³ /år (3 x bidrag)	kr.		
5.001 – 10.000 m ³ /år (4 x bidrag)	kr.		
Forsyningsledningsbidrag i byzone pr. ejendom (matr.nr.)	kr.		
Forsyningsledningsbidrag i landzone pr. ejendom (matr.nr.)	kr.		
Stikledningsbidrag pr. stk	Kr.		

Forsynings- og stikledningsbidrag indeksreguleres hvert år pr. 1. januar efter ”Indeks for ledningsarbejder pr. 1. oktober”.

Gebyrer		Excl. moms	Incl. moms
Rykkegebyr	kr.		Momsfrit
For sen indsendelse af selvaflæsningskort	kr.		Momsfrit
Flyttegebyr	kr.		
Gebyr for aflæsning af vandmåler	kr.		Momsfrit
Gebyr for oplysninger til advokat/ejendomsmægler v/hushandel	Kr.		
Genåbningsgebyr + omkostninger ved lukning og genåbning	kr.		

Drifts- og anlægsbidrag godkendt af _____ kommunalbestyrelse, den _____ / 20xx.

Eksempel 2

Eksempel på opbygning af takstblad med differentieret hovedanlægsbidrag i forhold til stikledningsdimension og beliggenhed

VANDBY VANDVÆRK⁹

Vandværkets kontaktadresse.....

Takstblad for 20xx i henhold til regulativet

Driftsbidrag	Kr. excl. moms	Kr. incl. moms
Fast årlig afgift pr. ejendom pr. boligenhed.		
Målerafgift – årlig pr. vandmåler		
Vandafgift pr. m ³ .		
Statsafgift af ledningsført vand pr. m ³ (Vandskat)		

Anlægsbidrag – i byzone					
Stikledningsdimension	Hovedanlæg	Forsyningsledning	Stikledning	I alt kr. Excl. moms	I alt kr. Incl. moms
32 mm					
40 mm					
50 mm					
63 mm					

Anlægsbidrag – i landzone					
Stikledningsdimension	Hovedanlæg	Forsyningsledning	Stikledning	I alt kr. Excl. moms	I alt kr. Incl. moms
32 mm					
40 mm					
50 mm					
63 mm					

Forsynings – og stikledningsbidrag indekstrereguleres hvert år pr. 1. januar efter ”indeks for ledningsarbejder pr. 1. oktober.

Kontakt vandværket ved vandspild fra skjult ledning, hvor det eventuelt vil være muligt at få refusion af afgift for ledningsført vand (statsafgift, vandskat) og vandafgift til vandværket jfr. gældende lovgivning.

Gebyrer		
Rykkegebyr		Moms frit
For sen indsendelse af selvaflæsningskort		Moms frit
Flyttegebyr		
Gebyr for aflæsning af vandmåler		Moms frit
Gebyr for oplysning til advokat/ejendomsmægler v/hushandel		

⁹Eksempel på opbygning af takstblad fra FVD's vejledning om takstfastsættelse.

Lukke gebyr + faktiske omkostninger ved lukning		Moms frit
Genåbningsgebyr + omkostninger ved lukning og genåbning		

Drifts- og anlægsbidrag godkendt af _____ kommunalbestyrelse den _____
20xx

HØRINGSUDKAST

Referencer

Miljøministeriets publikationer

Udkast til vejledning om normalregulativer i almene vandforsyninger, 2013 (i høring)

Udkast til vejledning om regnskabsaflæggelse (forventes i høring ultimo 2013)

Anden litteratur

FVD's vejledning nr. 306, 2/2012

Fastsættelse af vandværkstakster, Danske Vandværkers Forening, Vejledning nr. 12, og Danmarks

Private Vandværker, standard nr. 170, 1996.

Høringsudkast

[Bagside overskrift]

[Bagside tekst]

Herlindsøssudkast

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK - 2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.naturstyrelsen.dk